

Memo

Ter attentie van	Combinatie Mouterijnoort VOF, dhr. S. Kleppe
Datum	21 april 2016
Projectnummer	160549
Onderwerp	Quickscan flora en fauna DM-terrein Wageningen
Status	Concept

AANLEIDING

Combinatie Mouterijnoort VOF wenst het planologisch regime ter plaatse van het DM-terrein in Wageningen te wijzigen ten behoeve van verruiming van de huidige woningbouwmogelijkheden alsmede voor studentenhuysvesting. Hiervoor dienen diverse milieuonderzoeken te worden uitgevoerd. Onder andere dient te worden nagegaan of in en nabij het plangebied beschermde plant- en diersoorten en/of natuurgebieden voorkomen en of deze hinder ondervinden van de voorgenomen herontwikkeling. Voorliggende quickscan flora en fauna beschrijft de effecten van de ingreep op soortenbescherming (Flora- en faunawet) en gebiedsbescherming (Natuurbeschermingswet 1998 en Gelders Natuurnetwerk). Uit deze quickscan blijkt of de plannen (mogelijk) leiden tot aantasting van beschermde gebieden of soorten. Indien nodig worden de noodzakelijke vervolgstappen beschreven.

HET PLAN

Het plangebied is gelegen in bebouwde kom van Wageningen. Het plangebied wordt begrensd door de Churchillweg in het westen en de Beatrixlaan in het zuiden. Onderstaande afbeelding geeft de globale ligging van het plangebied weer.



Afbeelding 1. Ligging plangebied (rood).

In het oosten wordt het plangebied begrensd door een bomenrij. Deze groenstrook vormt de scheiding tussen het plangebied en nieuwbouwproject 'Patrimonium Vernieuwt', waarvan de bouw ten tijde van het veldbezoek bezig was. Ten zuidoosten van het plangebied zijn bestaande woningen gelegen, aan de Plataanweg en de Beatrixlaan.

In het plangebied is verschillende bebouwing aanwezig. In het westelijk deel van het plangebied zijn drie gebouwen gelegen van de voormalige mouterij. Deze gerenoveerde panden zijn bewoond en blijven in de huidige vorm behouden. Centraal op het terrein staan twee geschakelde gebouwen van de voormalige stoas hogeschool. Beide gebouwen worden bewoond in de vorm van anti-kraak. Eén gebouw bestaat uit prefab elementen en het andere gebouw bestaat uit gemetselde spouwmuren. Beide gebouwen beschikken over een plat dak. In het oostelijk deel van het terrein is een gebouw gelegen, bestaande uit enkele geschakelde schuren, dat in gebruik is door een tafeltennisvereniging. Dit gebouw bestaat grotendeels uit damwandprofielen en heeft een dak met bitumen dakbedekking. Het noordoostelijk deel van het terrein is een parkeerplaats. Verspreid over het terrein staan enkele bomen en langs de oostkant zijn enkele groenstroken en bosschages aanwezig. Het zuidelijk deel van het terrein is braakliggend en nauwelijks begroeid. Oppervlaktewater ontbreekt binnen het terrein.

In het kader van de herontwikkeling zal de bebouwing van de hogeschool en de tafeltennisvereniging gesloopt worden. Na het bouwrijp maken, zullen in het plangebied circa 48 eengezinswoningen en een blok met studentenwoningen worden gerealiseerd. Mogelijk dienen hiervoor ook enkele bomen gekapt te worden. De bomenrij die het plangebied in het oosten begrenst, zal behouden blijven.



Afbeelding 2. Impressie plangebied Churchillweg Wageningen (foto's: Aveco de Bondt, 2016).

METHODE

De quickscan flora en fauna is gebaseerd op literatuuronderzoek en een eenmalige veldverkenning. Door middel van een bronnenonderzoek is bepaald welke beschermde gebieden en soorten er in de omgeving van het plangebied voorkomen. Hierbij zijn onder andere recente verspreidingsgegevens van beschermde soorten en eerder uitgevoerde onderzoeken geraadpleegd. In het verleden zijn enkele ecologische onderzoeken uitgevoerd in het kader van eerdere ontwikkelingen op het DM-terrein. In 2006 is een ecologische quickscan en een nader onderzoek naar vleermuizen, gierzwaluw en steenmarter uitgevoerd (SAB Arnhem, 2006). Hierbij is een vaste rust- en verblijfplaats van de gewone dwergvleermuis in het plangebied aangetroffen in een reeds gesloopt pand van de mouterij.

Voor het aantasten van deze verblijfplaats is destijds een ontheffing van de Flora- en faunawet verkregen (Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, 2006). Overige strikt beschermde soorten zijn in 2006 niet aangetroffen. In 2010 heeft een actualiserend quickscan plaatsgevonden (Adviesbureau Mertens, 2010). In deze quickscan zijn geen strikt beschermde soorten aangetoond.

Op 13 april 2016 heeft een ecooloog van Aveco de Bondt het plangebied en de directe omgeving verkend. Het doel van deze veldverkenning was om een indruk te krijgen van de biotopen ter plaatse en de geschiktheid ervan voor beschermde soorten te beoordelen. Tijdens het veldbezoek is gelet op sporen, aanwezige flora en fauna en vaste rust- en verblijfplaatsen van soorten. Het eenmalige veldbezoek heeft niet de status van een volledige veldinventarisatie.

SOORTENBESCHERMING

Soortenbescherming is overal van toepassing; alle inheemse flora en fauna zijn in Nederland beschermd op basis van de Flora- en faunawet. De Flora- en faunawet is gericht op het duurzaam in stand houden van soorten en hun natuurlijk leefgebied. Deze wetgeving maakt onderscheid tussen algemeen beschermde soorten (tabel 1) en strikt beschermde soorten (tabel 2 en 3). De mogelijke negatieve effecten van de geplande ontwikkeling op beschermde soorten worden hieronder beschreven.

Algemeen beschermde soorten

In het plangebied kunnen enkele soorten voorkomen die zijn beschermd volgens het lichte beschermingsregime van de Flora- en faunawet (tabel 1). Het gaat in dit geval om soorten zoals bruine kikker, konijn en mol. Voor deze soorten geldt dat als het plan leidt tot aantasting van vaste rust- en verblijfplaatsen en leefgebied, er geen ontheffing noodzakelijk is.

Aantasting van verblijfplaatsen en leefgebieden van deze soorten is mogelijk op basis van een algehele vrijstelling, zonder dat er sprake is van procedurele consequenties. Wel geldt te allen tijde de zorgplicht (artikel 2 Flora- en faunawet). De zorgplicht wil zeggen dat een ieder voldoende zorg in acht dient te nemen voor de in het wild levende planten en dieren. Het bewust verrichten van handelingen met nadelige gevolgen voor flora en fauna dient achterwege gelaten te worden.

Strikt beschermde soorten

Een aantal van de soorten die in het plangebied kunnen voorkomen, is strikter beschermd (tabel 2 en 3 Flora- en faunawet). Voor deze soorten geldt dat als de activiteit leidt tot aantasting van vaste rust- en verblijfplaatsen en/of leefgebied, er in de meeste gevallen een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet noodzakelijk is.

Vaatplanten

Tijdens eerdere onderzoeken zijn geen beschermde planten vastgesteld binnen het terrein (SAB Arnhem, 2006; Adviesbureau Mertens, 2010). In het plangebied is geen geschikt biotoop aanwezig voor strikt beschermde plantensoorten. Op het braakliggende deel van het terrein komen hoofdzakelijk plantensoorten van een pioniersstadium voor. Ook zijn er geen beschermde muurplanten aangetroffen tijdens het veldbezoek. De aanwezige bebouwing is hiervoor ongeschikt. Het aanwezige groen is gedeeltelijk aangeplant en gedeeltelijk verruigd. Strikt beschermde plantensoorten worden uitgesloten in het plangebied.



Grondgebonden zoogdieren

In Wageningen zijn waarnemingen bekend van de strikt beschermde soorten eekhoorn, steenmarter en boomarter. In het plangebied zijn geen sporen en/of vaste rust- en verblijfplaatsen van strikt beschermde grondgebonden zoogdieren aangetroffen tijdens het veldbezoek. Tijdens eerdere onderzoeken zijn geen van deze soorten in het plangebied geconstateerd (SAB Arnhem, 2006; Adviesbureau Mertens, 2010). Nesten van eekhoorn zijn niet aangetroffen tijdens het veldbezoek. Het is onwaarschijnlijk dat de steenmarter voorkomt in het plangebied op basis van het habitat en de eigenschappen van de aanwezige bebouwing. Geschikt habitat voor boomarter ontbreekt binnen het terrein. Vaste rust- en verblijfplaatsen van strikt beschermde grondgebonden zoogdieren worden niet verwacht in het plangebied.

Vleermuizen

In augustus 2006 is in het plangebied een onderzoek naar vleermuizen uitgevoerd en hierbij zijn aanwijzingen gevonden voor een kolonie van de gewone dwergvleermuis in een voormalig gebouw van de mouterij en een enkele foeragerende gewone dwergvleermuis (Adviesbureau Mertens, 2010). Alle soorten vleermuizen vallen onder het zwaarste beschermingsregime (tabel 3 Flora- en faunawet). Vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen kunnen worden aangetroffen in gebouwen en in bomen. Verblijfplaatsen van gebouw bewonende vleermuizen kunnen onder andere worden aangetroffen in spouwmuren, ruimtes tussen gevel en betimmering of kieren bij kozijnen. Boombewonende soorten vleermuizen verblijven in holtes, spechtengaten en achter loshangende schors. De bebouwing en bomen in het plangebied zijn tijdens het veldbezoek beoordeeld op geschiktheid voor vleermuizen.

De bebouwing in het plangebied is geschikt om als verblijfplaats voor vleermuizen te dienen. Op basis van de aanwezigheid van spouwmuren in combinatie met open stootvoegen en kieren onder raamkozijnen kunnen verblijfplaatsen van vleermuizen in de gebouwen van de voormalige hogeschool niet worden uitgesloten. De bebouwing heeft mogelijk een functie als zomer-, kraam- paar- en/of winterverblijfplaats. De gevels van het hoge gemetselde stoas-gebouw, zijn potentieel geschikt als winterverblijfplaats. Als gevolg van de geplande ontwikkeling wordt desbetreffende bebouwing gesloopt. Mochten er in deze bebouwing verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig zijn, dan zullen deze verdwijnen. Een nader onderzoek naar vleermuizen is nodig om aan te tonen of er momenteel verblijfplaatsen van vleermuizen in de bebouwing aanwezig zijn en om welke verblijfsfunctie het gaat.

Er zijn enkele bomen aanwezig binnen het plangebied. Tijdens het veldbezoek zijn deze bomen geïnspecteerd en hierbij zijn geen holtes of loshangende schors aangetroffen die geschikt zijn als verblijfplaats voor boombewonende vleermuizen. Verblijfplaatsen van boombewonende vleermuizen worden niet verwacht in het plangebied.

Vleermuizen gebruiken lijnvormige structuren in het landschap, zoals bomenrijen en watergangen als vliegroutes. De bomenrij aan de oostkant van het plangebied wordt mogelijk gebruikt als vliegroute door vleermuizen. Deze bomenrij zal behouden blijven en dus zal de voorgenomen ingreep geen effect hebben op een eventuele vliegroute. Het plangebied vormt een potentieel foerageergebied voor vleermuizen. Dit geldt vooral voor de onbebouwde delen van het terrein. Er is echter geen sprake van het verdwijnen van een essentieel foerageergebied, aangezien er in de omgeving voldoende foerageermogelijkheden voor vleermuizen beschikbaar blijven.



Vogels

In het plangebied zijn verschillende broedmogelijkheden aanwezig in bomen en struiken op het terrein. Tijdens het veldbezoek werden de soorten houtduif, ekster, kauw en merel waargenomen in het plangebied. In de bomenrij in het oosten van het terrein zijn enkele nesten van algemene soorten als ekster en zwarte kraai waargenomen. Alle vogelsoorten zijn tijdens het broeden strikt beschermd. Het broedseizoen loopt globaal van medio maart - medio juli, maar is afhankelijk van de betreffende vogelsoort en buitentemperatuur. Er wordt geen standaardperiode voor het broedseizoen gehanteerd; ongeacht het seizoen mogen in gebruik zijnde nesten van vogels niet worden aangetast of verstoord.

Van enkele vogelsoorten, waaronder huismus, gierzwaluw enkele roofvogels en uilen, zijn de nesten jaarrond beschermd. Huismus en gierzwaluw nestelen in gebouwen; onder andere onder dakpannen, achter goten en achter kieren tussen gevel en betimmering. In het verleden zijn geen vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten vastgesteld in het plangebied (SAB Arnhem, 2006; Adviesbureau Mertens, 2010) Tijdens het veldbezoek zijn geen huismussen en/of sporen van huismus waargenomen in het plangebied. In de te slopen bebouwing zijn nauwelijks geschikte broedmogelijkheden aanwezig voor huismus. Op basis van bovenstaande worden vaste rust- en verblijfplaatsen van huismus uitgesloten in de te slopen bebouwing. In het plangebied zijn ook geen oude sporen van gierzwaluwen aangetroffen. De te slopen bebouwing is bovendien ongeschikt als nestlocatie voor gierzwaluw. Er ontbreken bijvoorbeeld dakpannen, of ruimtes tussen gevel en betimmering. Nesten van jaarrond beschermde roofvogels of uilen worden uitgesloten op het terrein op basis van het habitat. Negatieve effecten van de beoogde ontwikkeling op nestlocaties van jaarrond beschermde vogelsoorten worden uitgesloten.

Overige soorten

Leefgebied of vaste rust- en verblijfplaatsen van strikt beschermde soorten uit andere soortgroepen (reptielen, amfibieën, vissen, insecten en ongewervelden) worden op basis van verspreidingsgegevens en het ontbreken van geschikt biotoop in het plangebied uitgesloten. Watervoerende elementen ontbreken bovendien in het plangebied.

GEBIEDSBESCHERMING

Bij gebiedsbescherming wordt onderscheid gemaakt tussen de Natuurbeschermingswet 1998 en Het Natuurnetwerk Nederland (NNN), in Gelderland het Gelders Natuurnetwerk (GNN) genoemd. De Natuurbeschermingswet 1998 beschermt Natura 2000-gebieden en Beschermde Natuurmonumenten. Het GNN is niet opgenomen in een natuurwet, maar dient meegenomen te worden bij de planologische afweging.

Het plangebied ligt niet in of nabij een gebied dat beschermd is in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 (Nb-wet). Het meest nabijgelegen beschermde gebied betreft de uiterwaarden van de Neder-Rijn, onderdeel van Natura 2000-gebied 'Rijntakken', op een afstand van ongeveer 750 meter ten zuiden van het plangebied. Op ongeveer 1 kilometer afstand ten zuidoosten van het plangebied is Natura 2000-gebied 'Veluwe' gelegen. Vanwege de afstand en de aard van de ontwikkeling zijn negatieve effecten van de geplande ontwikkeling op gebieden die beschermd zijn in het kader van de Nb-wet uit te sluiten.



Afbeelding 3. Ligging plangebied (rood) ten opzichte van het GNN (groen) (bron: Provincie Gelderland).

Het plangebied ligt niet in of nabij het Gelders Natuurnetwerk (GNN). Het dichtstbijzijnde element van het GNN ligt op ongeveer 750 meter ten zuiden van het plangebied (afbeelding 3). Het betreft hier de uiterwaarden van de Neder-Rijn, ten zuiden van Wageningen. Er is geen sprake van een afname van het oppervlak, of versnippering van het GNN. Externe effecten als gevolg van de geplande ontwikkeling, zoals verstoring door licht en geluid, zijn op basis van de afstand en tussenliggende elementen ook uit te sluiten. Negatieve effecten van de beoogde ontwikkeling op (wezenlijke kenmerken en waarden van) het GNN zijn uit te sluiten. Een Nee Tenzij toets is niet noodzakelijk.

CONCLUSIE

Op het DM-terrein aan de Churchillweg in Wageningen is de combinatie Mouterijnoort voornemens woningen te realiseren. In het kader van de bestemmingsplanprocedure, dient een toetsing van de plannen aan de natuurwetgeving te worden uitgevoerd. Door middel van een quickscan flora en fauna is nagegaan of in en nabij het plangebied beschermde natuurgebieden en soorten voorkomen en of deze met de beoogde ontwikkeling worden aangetast.

Vleermuizen

Niet kan worden uitgesloten dat in de bebouwing in het plangebied vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig zijn. Geadviseerd wordt om nader onderzoek naar vleermuizen uit te voeren om vast te stellen of de bebouwing in de huidige situatie gebruikt wordt door vleermuizen. Een nader onderzoek naar vleermuizen bestaat uit meerdere veldbezoeken in de periode mei t/m september. Indien er vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig zijn, zal de voorgenomen sloop van de bebouwing kunnen leiden tot overtreding van de Flora- en faunawet. In dat geval is het aanvragen van een ontheffing van de Flora- en faunawet nodig.



Vogels

In het plangebied kunnen tijdens het broedseizoen algemene vogelsoorten tot broeden komen. Alle vogelsoorten zijn tijdens het broeden strikt beschermd. Het broedseizoen loopt globaal van medio maart - medio juli, maar is afhankelijk van de betreffende soort en buitentemperatuur. Er wordt geen standaardperiode voor het broedseizoen gehanteerd; ongeacht het seizoen mogen in gebruik zijnde nesten van vogels niet worden aangetast of verstoord. Negatieve effecten van de beoogde ontwikkeling op nestlocaties van jaarrond beschermd vogelsoorten worden uitgesloten.

Negatieve effecten van de beoogde ontwikkeling op vaste rust- en verblijfplaatsen van strikt beschermde soorten, anders dan vleermuizen en vogels, worden niet verwacht. Wel dient te allen tijde de zorgplicht in acht genomen te worden.

Gebiedsbescherming

Het plangebied ligt buiten de invloedssfeer van beschermde (natuur)gebieden. Hierdoor is met de plannen geen sprake van (significante) aantasting van instandhoudingsdoelstellingen van gebieden beschermd in het kader van de NB-wet of kernkwaliteiten van het GNN. Vervolgstappen in het kader van gebiedsbescherming, zoals het aanvragen van een NB-wet vergunning, zijn niet nodig.

Met vriendelijke groeten,

Ir. T.F. Kroon
Adviseur ecologie

Voor gezien,

Ir. H. Broier
Adviseur ecologie

BRONNEN

Adviesbureau Mertens. 2010. Actualiserende quick scan Flora- en faunawet inbreidingslocatie DM-terrein te Wageningen. Rapportnr. 2010.1106.

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, 2006. Ontheffing Flora- en faunawet artikel 75, lid 5 en lid 6, onderdeel c. ff75c.06.toek.0338.ck

SAB Arnhem. 2006. Projectplan flora en fauna DMP-terrein te Wageningen. 3 oktober 2006. Projectnummer 60908.

Websites:

www.rijksoverheid.nl

www.synbiosys.alterra.nl

<http://flamingo.prvgld.nl/viewer/app>